مەترسی لە پرۆژە یاسای میدیای ئەلیکترۆنی ئامادەکردنی: پارێزەر/ لوقمان مصطفی صالح

لەبەر ئەوەی چەمکی تاوانە ئەلیکترۆنیەکان چەمکێکی یاسایی و پانتای یەکی بەرفراوانی داگیرکردووە، بەهۆی ئەو پێشکەوتن و گەشە کردنە بەرچاوەی تەکنەلۆژیاوە وای کردووە تاوانی ئەلکترۆنی و هۆیەکانی ئەنجامدانی زیاتر بێت، کەواتە پیویستی بەیاسایەک هەیە بە پاراستن و پارێزگاری کردن لەدام دەزگا ئەلکترۆنیەکان و کەسانی بەکارهێنەری، هەروەها پەرچەکرداری یاسا بەرامبەر ئەوکەسانەی ئەنجامی دەدەن، کەواتە درووستە بگووترێت کە کاری یاسا بریتیە :- لە ڕێکخستنی پەیوەندی نێوان(تاک و تاک) وە (دەوڵەت و دەوڵەت) وە (تاک و دەوڵەت). بە پاراستن و نەشکانی یاساکان سزا داندراوە، چونکە مرۆڤ بە سرووشتی خۆی خۆپەرست و خۆ وویسته، بۆیە پێویستە سزایەک هەبێت بۆ ڕێکخستنی کاروبارەکانی ژیانی ڕۆژانەی،لەگەڵ ڕەچاوکردن و پاراستنی مافی مرۆڤ و ڕەوشی میدیایی و ئازادی رادەربڕین.

بەڵام..لە گەڵ ئەوەشدا دەبێت ئەوە لە پێش چاوبگیرێت کە ئازادی کاری میدیایی یەکێکە لە گرنگترین شێوەکانی رادەربڕین، لەبەر ئەوەی خاوەن پەیامە،چونکە پەیامی میدیا خۆی لە خۆیدا بریتیە… لە خزمەت کردنی کۆمەڵگە لە ڕێی ووشیار کردنەوەی تاکەکانی نێوکۆمەڵگە و چاودێری دەسەڵات و ڕەخنە گرتنی بنیات نێرانە و ئاشکرا کردنی فەسادی ئیداری لە داموو دەزگا حکومی و ناحکومیەکان بە ئامانجی گەشەپێدان و بەرەو پێش بردنی کۆمەڵگەیەکی یەکسان،دەبێت یاساکە بۆ ڕێکخستنی میدیابێت نەک کۆت و بەندکردنی بیرورای ئازاد، بۆیە لەسەر دەوڵەت پێویستە کە فەزایەکی ئارام و ئازادی وەهای بۆ فەراهەم بهێنێت و مافەکانی بەیاسا بچەسپێنێت تا بتوانن بێ هیچ ترس و فشارێک پەیامی خۆی بگەیەنێت.

کەواتە.. پرۆژە یاسای میدیای ئەلکترۆنی کەلە ئێستادا لە سەروبەندی پەسندکردنیەتی لە پەرلەمانی کوردستان، کە خوێندنەوەی یەکەمی بۆکراوە، ئەو پێشنیازە یاسایە دەرفەتێکی زۆر و کراوەیان لەبەردەستدا بوو دەکرا پێش وەخت بۆ ئامادەکردنی راپۆر بەشداریی میدیاکارانی خاوەن ئەزموون و پسپۆڕانی بواری میدیا و نوخبەی

یاساناسانی بواری میدیا، "ۆرکشۆپ"ی لە هەولێر و سلێمانی و دهۆک بۆ بکرایە، بۆ زیاتر دەوڵەمەندکردنی پێشنیازی یاساییەکە و بەهەندوەرگرتنی ڕەخنە و پێشنیازەکانی پسپۆڕانی بوارەکە". پاشان خوێندنەوەی یەکەمی بۆ بکرایە.

هەرچەندە پرۆژە یاساکە خاڵی ئەرێنی و نەرێنی خۆی تێدایە، بەڵام بە داخەوە پرۆژە یاساکە ماددەکانی یاسای تیرۆری ڕۆژنامەگەری تێکەڵکەشکردووە، تێکەڵ و پێکەڵییەکی زۆری پێوەدیارە، بە جۆرێکە لە ئامانجەکەی خۆی لایداوە، هەڵبەتە (سەرنجی زۆربەی یاساناسانە) ئەگەر بڕوانینە کە لە ماددەی ١٦ دا سەرنوسەری وێبسایت و خاوەنی ئەکاونت و لاپەڕەکانی تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان سزا دەدات بە سزای ئەو تاوانانەی کە لە خاڵەکانی (٢), (٤) ی ماددەی چوارەمی یاسای ژمارە (٣) ی ساڵی ٢٠٠٦ی بەرەنگار بونەوەی تەقاندن(تیرۆر) لە هەرێمی کوردستاندا هاتوە، لە کاتێکدا خودی یاسای ناوبراو لە هەندێک ماددەیدا مەترسییەکی حاشا هەڵنەگری تێدایە بەسەر مافەکانی مرۆڤ و ئازادی ڕادەربڕین و بنەما و پرەنسیپەکانی دیموکراسی لە هەرێمی کوردستاندا، بۆ تایبەتیش ماددەی چوارەم کە سزای تا ١٥ ساڵ زیندانی دەسەپێنێت بە سەر میدیاکاردا، واتە تاوانەکان بە جۆری تاوانی گەورە داوەتە قەڵەم کە خۆی لە بنەمادا کەتنە واتە(جنح) لەم حاڵەتەدا دادوەر دەتوانێ لە ٥ ساڵ تا ١٥ ساڵ زیندانی بسەپێنێ بەسەر تۆمەتباردا.پسپۆرێکی بواری میدیایی دەڵێت؛(ئەوەی جێی سەرنجە لەم یاسای بەرەنگار بونەوەی تیرۆردا کاری میدیا تێکەڵ بە تیرۆر کراوە کە لەڕاستیدا ئەو دوو خاڵەی پەیوەندیان بە کاری میدیاوە هەیە دەبو یاسای ڕۆژنامەگەری ژمارە ٣٥ ی ساڵی ٢٠٠٧ ی بۆ هەموار بکرایەتەوە و تاوانە ئەلکترۆنییەکانیشی لەخۆ بگرتایە نەک لەنێو چوارچێوەی یاسای تیرۆر دابنرێت، جگە لەوەش کە لەم ماددەیەدا دەستەواژەی لاستیکی تێدایە کە دەشێ بە خراپ بەکار بهێنرێن لە دژی کەناڵە میدیاییەکان و میدیاکاران).

بۆیە پرۆژە یاساکە بە ناکامەی لە دایک بووە و پێناچێت بێتە بوون، هەرزوو ڕووبەڕووی ناڕەزایەتی ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی و سەرجەم میدیاکاران و تۆڕە کۆمەڵایەتییەکانی لێکەوتەوە،سەرجەمیان داوادەکەن ئەوپرۆژەیاسایە دەنگی لەسەر نەدرێت و ڕاکێشرێتەوە،چونکە ئەوە پێشێلکردنی ئازادییەکانی تاکە،پێیان وایە ئەوە پاشگەزبوونەوەیە لە بنەماکانی دیموکراسی وگەڕانەوەیە بۆ دیکتاتۆریەت، دەبێتە هۆی بەرتەسککردنەوەی ئازادی ڕادەربڕین وپێشێلکردنی مافەکانی مرۆڤ.